

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1974

14 MAI 1974

PROPOSITION DE LOI

portant reconnaissance de la religion mahométane
en Belgique.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Au cours de la législature précédente, M. Heylen, ancien sénateur, a déposé au Sénat une proposition de loi portant reconnaissance de la religion mahométane en Belgique. Il prenait ainsi à son compte une proposition de loi de feu le sénateur A. Smet.

Peu auparavant, le soussigné avait déposé à la Chambre une proposition de loi prévoyant que l'enseignement de la religion islamique serait donné aux frais de l'Etat en Belgique.

Toutefois, la proposition de loi de M. Heylen est d'une portée plus vaste. Elle a déjà été examinée par la Commission de la Justice du Sénat et a fait l'objet d'un rapport circonstancié de M. Dua, ancien sénateur. La proposition et le rapport ont été adoptés par la Commission.

Il semble équitable de reprendre cette proposition de sorte que les adeptes de l'islamisme bénéficient de la même liberté de religion que ceux qui professent les religions déjà reconnues.

Il n'y a pas de religion d'Etat en Belgique; tous les cultes sont autorisés.

Mais la reconnaissance d'un culte entraîne l'octroi de la personnalité juridique aux organes de ce culte et permet d'allouer des subventions et des traitements.

En Belgique, quatre cultes sont reconnus : le culte catholique, le culte protestant, le culte anglican et le culte israélite.

Le nombre de ceux qui professent ces religions est cependant très divers. On estime que 8 millions de Belges environ appartiennent à la religion catholique, alors que le nombre de protestants s'élève à 43 000.

Depuis la dernière reconnaissance, opérée par la loi du 4 mars 1870 sur le temporel des cultes, en faveur des Eglises protestante, anglicane et israélite, la vie religieuse dans notre pays a subi de profonds changements, surtout depuis la deuxième guerre mondiale.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

BIJTENGEWONE ZITTING 1974

14 MEI 1974

WETSVOORSTEL

tot erkenning
van de mohammedaanse godsdienst in België.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Tijdens de vorige zitting werd in de Senaat door de heer Heylen, gewezen senator, een wetsvoorstel ingediend tot erkenning van de mohammedaanse godsdienst in België. Hij nam aldus voor zijn rekening een wetsvoorstel van wijlen senator A. Smet.

Kort voordien werd in de Kamer door ondergetekende een voorstel ingediend opdat de Islamitische godsdienst op staatskosten in België zou worden onderwezen.

Het wetsvoorstel van de heer Heylen reikt evenwel verder. Het werd reeds behandeld in de senaatscommissie voor de Justitie. De heer André Dua, gewezen senator, bracht hierover uitvoerig verslag met. Het voorstel en het verslag werden trouwens door de Commissie goedgekeurd.

Het komt billijk voor dit voorstel te hernemen opdat de aanhangers van de Islamitische godsdienst dezelfde godsdienstvrijheid zouden kennen als de belijders van de reeds erkende godsdiensten.

In België is er geen staatsgodsdienst; alle erediensten zijn er toegelaten.

Maar de erkenning van een eredienst heeft tot gevolg dat aan de organen van de eredienst, de rechtspersoonlijkheid wordt verleend en dat het mogelijk wordt toelagen en wedden toe te kennen.

In België zijn vier erediensten erkend, te weten de katholieke eredienst, de protestanse eredienst, de anglicaanse eredienst en de israëlitische eredienst.

Het aantal belijders van die godsdiensten is evenwel zeer uiteenlopend. Geraamd wordt dat ongeveer 8 miljoen Belgen tot de katholieke godsdienst behoren, terwijl het aantal protestanten het cijfer van 43 000 bereikt.

Sinds de laatste erkenning die bij de wet van 4 maart 1870 op het tijdelijke der erediensten gebeurde en de Protestantse, Anglicaanse en Israëlitische kerken betrof, heeft het godsdienstige leven in ons land merklijke wijzigingen ondergaan, voornamelijk na de tweede wereldoorlog.

La pénurie de main-d'œuvre, d'une part, et la montée des pays du tiers monde, d'autre part, ont provoqué l'immigration chez nous de nombreux ressortissants de pays étrangers, notamment du bassin méditerranéen.

Tel est principalement le cas pour un groupe important de musulmans, qui continuent à pratiquer leur religion et peuvent d'ailleurs invoquer à cet égard la liberté des cultes, définie et garantie par les articles 14, 15 et 16 de la Constitution.

Quelques chiffres préciseront la situation. A ne compter que les travailleurs occupés, le nombre de musulmans s'élève déjà, selon les dernières estimations du Ministère de l'Emploi et du Travail, à 30 000 : 10 000 Turcs, 2 000 Algériens, 15 000 Marocains et 3 000 Tunisiens, Libyens et Egyptiens.

Le « Centre Islamique et Culturel » de Bruxelles estime à quelque 100 000 le nombre total de musulmans résidant en Belgique.

C'est précisément sur la base de cette constatation que ce Centre préconise un certain nombre de réalisations destinées à faciliter l'exercice de leur culte aux fidèles de l'Islam établis en Belgique.

Tout d'abord, il est question d'une mosquée à Bruxelles. Celle-ci pourrait être installée dans le Pavillon oriental du Parc du Cinquantenaire que le Gouvernement a mis à la disposition du Centre pour servir d'oratoire et de foyer d'activités scientifiques, pédagogiques et philanthropiques.

L'acte de concession a été signé le 13 juin 1969. Actuellement, des travaux sont en cours en vue de transformer le Pavillon en une grande mosquée qui pourra accueillir mille croyants.

A ce jour, la communauté musulmane de Belgique dispose d'un oratoire à Bruxelles — en attendant l'achèvement de la mosquée — et d'une mosquée à Waterschei, où les musulmans sont nombreux. A Liège, ainsi qu'à Gand, le culte islamique a lieu dans une chapelle désaffectée, mise à la disposition de la communauté musulmane par les évêques.

Un autre objectif de cette communauté est d'obtenir un cimetière qui lui soit réservé et où les croyants pourraient être inhumés selon leur rite.

L'organisation des sépultures tombe, comme on le sait, sous l'application du décret du 23 prairial, an XII.

L'article 15 de ce décret prévoit que, dans les communes où l'on professe plusieurs cultes, chaque culte doit avoir un lieu d'inhumation particulier. Si la commune ne dispose que d'un seul cimetière, celui-ci doit être partagé afin de pouvoir aménager pour chaque culte une partie distincte, avec une entrée particulière. Pour pouvoir dire qu'un culte est professé, il faut toutefois qu'un édifice religieux soit consacré à ce culte dans la commune.

L'acquisition d'un cimetière musulman devrait donc être réglée sur le plan local.

Quoi qu'il en soit, il nous paraît équitable de placer dès à présent la religion mahométane sur le même pied que les quatre religions reconnues.

A cette fin, il suffit d'adapter en ce sens la loi du 4 mars 1870 sur le temporel des cultes.

En redéposant cette proposition, nous tenons à manifester notre intérêt et notre sollicitude pour les problèmes qui sont ceux d'un grand nombre de travailleurs étrangers.

Ingevolge het gebrek aan arbeidskrachten eensdeels, en de opkomst van de landen van de derde wereld anderdeels, zijn talrijke onderhorigen van vreemde landen, o.m. uit het Middellandse-Zeegebied, in ons land ingeweken.

Dit is voornamelijk het geval voor een belangrijke groep Moslims, die hun godsdienst blijven belijden en zich daarbij trouwens mogen beroepen op de vrijheid van eredienst, die bij de artikelen 14, 15 en 16 van de Grondwet is omschreven en gewaarborgd.

Een paar cijfers zullen dit verduidelijken. Alleen reeds wat de tewerkgestelde arbeiders betreft, bedraagt het aantal Muzelmannen volgens de jongste ramingen van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid 30 000, namelijk 10 000 Turken, 2 000 Algerijnen, 15 000 Marokkanen en 3 000 Tunesiërs, Libiërs en Egyptenaren.

Het « Centre Islamique et Culturel » te Brussel schat het totaal aantal Moslims in België op circa 100 000.

Precies op grond van dit feit, komt bedoeld Centrum op voor een reeks verwezenlijkingen die de godsdienstbeoefening door de in België gevestigde aanhangers van de Islam moet vergemakkelijken.

In de eerste plaats is er de inrichting van een moskee te Brussel. Daarvoor komt in aanmerking het Oosters Paviljoen opgetrokken in het Halfeeuwfeestpark, dat door de Regering ter beschikking van het Centrum werd gesteld als bidlokaal en als verzamelplaats voor wetenschappelijke, pedagogische en philanthropische activiteiten.

De akte tot verlening van deze concessie werd ondertekend op 13 juni 1969. Thans wordt gewerkt aan de verbouwing van het Paviljoen tot een grote moskee waarin duizend gelovigen zullen kunnen plaatsvinden.

Tot dusver beschikt de Muzelmaanse gemeenschap in België over een bidlokaal te Brussel — in afwachting dat de moskee voltooid is — en over een moskee te Waterschei, waar de Moslims talrijk zijn. Te Luik en ook te Gent wordt hun eredienst beoefend in een oude kapel die door de bisschoppen ter beschikking werd gesteld.

Een ander doelwit van de Moslinggemeenschap is het verkrijgen van een eigen begraafplaats, waar de gelovigen volgens hun ritus zouden kunnen worden begraven.

De organisatie van de begraafplaatsen valt, zoals men weet, onder de toepassing van het decreet van 23 prairial, jaar XII.

Artikel 15 van dit decreet bepaalt dat in de gemeenten waar verscheidene erediensten worden beleden, iedere eredienst over een eigen begraafplaats zal beschikken. Indien de gemeente slechts over één begraafplaats beschikt, zal zij ingedeeld worden om een gescheiden afdeling voor elke eredienst te kunnen aanleggen met een aparte ingang. Opdat er sprake zou zijn van de belijdenis van een eredienst, dient evenwel in de gemeente een godsdienstig gebouw aan bedoelde eredienst te worden gewijd.

Het aankopen van een eigen begraafplaats voor de Moslims zou dus op het lokaal vlak moeten worden geregeld.

Hoe dan ook, het komt ons rechtvaardig voor de Mohammedaanse godsdienst van nu af aan op dezelfde voet te plaatsen als de vier andere erkende godsdiensten.

Daartoe volstaat het de wet van 4 maart 1870 op het tijdelijke der erediensten in die zin aan te passen.

Door de herindiening van dit voorstel willen wij uiting geven aan onze belangstelling en onze bezorgdheid voor de problemen van een groot aantal gastarbeiders.

PROPOSITION DE LOI

Article unique.

L'article 18, 1er alinéa, de la loi du 4 mars 1870 sur le temporel des cultes est modifié comme suit :

« *Article 18.* — Les dispositions du Chapitre Ier relatives aux budgets et aux comptes sont également applicables aux administrations des Eglises protestante, anglicane, israélite et mahométane, en ce qui concerne les rapports de ces administrations avec l'autorité civile. »

30 avril 1974.

WETSVOORSTEL

Enig artikel.

Artikel 18, eerste lid, van de wet van 4 maart 1870 op het tijdelijke der erediensten wordt gewijzigd als volgt :

« *Artikel 18.* — De bepalingen van Hoofdstuk I betreffende de begrotingen en rekeningen zijn eveneens toepasselijk op de administraties van de protestantse, anglicaanse, israëlitische en mohammedaanse godsdiensten, wat betreft de betrekkingen van die administraties met de burgerlijke overheid. »

30 april 1974.

F. VANDAMME,
G. MONARD,
R. OTTE,
F. SWAELEN.